

INTOSAI - P20

Starptautiskās Augstāko revīzijas iestāžu organizācijas ISSAI standartus izdevusi Starptautiskā Augstāko revīzijas iestāžu organizācija INTOSAI. Plašākai informācijai apmeklējiet interneta vietni www.issai.org

Caurskatāmības un atbildības principi

INTOSAI

INTOSAI PROFESIONĀLO REVĪZIJAS UN LABAS PĀRVALDĪBAS STANDARTU PADOME

INTOSAI Framework of Professional Pronouncements

Profesionālo revīzijas un labas pārvaldības standartu padome (IFIPP)
www.issai.org

INTOSAI Ģenerālsekretariāts - RECHNUNGSHOF
(Austrijas revīzijas palāta) DAMPFSCIFFSTRASSE 2
A-1033 VĪNE, AUSTRIJA

E-pasts: intosai@rechnungshof.gv.at
www.intosai.org

INTOSAI, 2019

- 1) *Iepriekš pazīstams kā ISSAI 20*
- 2) *Apstiprināts 2013.gadā*
- 4) *Profesionālo standartu un vadlīniju ietvarā (IFPP), 2019.gadā pārdēvētas par INTOSAI-P20 ar redakcionālām izmaiņām*

Par ISSAI standartu izdošanu un aktualizēšanu atbildīga ir INTOSAI profesionālo revīzijas un labas pārvaldības standartu padome (IFIPP).

Ievads

Mērķis un uzdevumi

Šī dokumenta mērķis ir veicināt ARI caurskatāmību un atbildības principus, lai palīdzētu tām rādīt piemēru ARI pārvaldībā un praksē. ARI ir daļa no vispārējās tiesiskās un konstitucionālās sistēmas savās valstīs un nes atbildību pret dažādām pusēm, ieskaitot likumdošanas struktūras un sabiedrību kopumā. ARI ir atbildīgas arī par sava darba apjoma plānošanu un tā vadīšanu, kā arī atbilstošu metodoloģiju un standartu izmantošanu, lai nodrošinātu, ka tās veicina atbildību un caurskatāmību attiecībā uz publiskā sektora darbībām, pilda likumīgās pilnvaras un pilda savus pienākumus pilnīgi un objektīvi.

Galvenais izaicinājums, ar kuru saskaras visas ARI, ir sabiedrības un valsts pārvaldes izpratnes veicināšana par to dažādajām lomām un uzdevumiem sabiedrībā. Atbilstoši ARI pilnvarām un reglamentējošajam tiesiskajam regulējumam informācijai par augstākajām revīzijas iestādēm jābūt viegli pieejamai un atbilstošai. Viņu darba procesiem, aktivitātēm un produktiem jābūt caurskatāmiem. Viņiem vajadzētu arī atklāti sazināties ar plašsaziņas līdzekļiem un citām ieinteresētajām pusēm un būt atpazīstamiem sabiedrībā.

Šis dokuments ir neatņemama INTOSAI profesionālo standartu un vadlīniju ietvara daļa, standartā ietvertos principus paredzēts izmantot kopā ar citiem šā ietvara dokumentiem.

ARI darbojas saskaņā ar dažādām pilnvarām un modeļiem. Šie principi var nebūt vienādi piemērojami visām ARI, bet ir paredzēti, lai virzītu ARI uz kopēju mērķi - caurskatāmību un atbildību.

Principi

1.princips

Augstākās revīzijas iestādes veic pienākumus saskaņā ar tiesību aktu sistēmu, kas nodrošina caurskatāmību un atbildību.

- *Augstākajām revīzijas iestādēm jābūt izstrādātiem tiesību aktiem un noteikumiem, par kuriem tās var tikt sauktas pie atbildības.*
- *Šādi tiesību akti un noteikumi parasti aptver (1) revīzijas tiesības, jurisdikciju un pienākumus, (2) Augstāko revīzijas iestāžu vadītāja un koleģiālo institūciju locekļu apstākļus iecelšanai amatā vai atlaišanai, (3) Augstāko revīzijas iestāžu funkcionēšanas un finanšu vadības prasības, (4) revīzijas pārskatu laicīgu publicēšanu, (5) pārskatu pār Augstāko revīzijas iestāžu aktivitātēm un (6) līdzsvaru starp sabiedrības piekļuvi informācijai un revīzijas pierādījumu un citu Augstākās revīzijas iestāžu informācijas konfidencialitāti.*

2.princips

Augstākās revīzijas iestādes publisko to pilnvaru, pienākumus, misiju un stratēģiju

- *Augstākās revīzijas iestādes publisko informāciju par to pilnvaru, misiju, organizāciju, stratēģiju un attiecībām ar dažādām ieinteresētajām pusēm, tostarp, likumdošanas iestādēm un izpildu iestādēm.*
- *Tiek publiskota informācija par Augstāko revīzijas iestāžu vadītāja un koleģiālo institūciju locekļu amatā iecelšanu, atkārtotu amatā iecelšanu, pensionēšanu un atlaišanu.*
- *Papildus attiecīgās valsts valodai, Augstākās revīzijas iestādes tiek iedrošinātas publiskot informāciju par to pilnvaru, pienākumiem, misiju, stratēģiju un aktivitātēm vienā no Augstāko revīzijas iestāžu starptautiskās organizācijas (INTOSAI) valodām.*

3.princips

Augstākās revīzijas iestādes pieņem objektīvus un pārredzamus revīzijas standartus, procesus un metodes

- *Augstākās revīzijas iestādes pieņem standartus un metodoloģijas, kas ir saskaņā ar Augstāko revīzijas iestāžu starptautiskās organizācijas revīzijas pamatprincipiem, kas izstrādāti saskaņā ar Augstāko revīzijas iestāžu starptautiskajiem standartiem.*
- *Augstākās revīzijas iestādes ziņo, kas šie standarti un metodoloģijas ir, un kā tās tos ievēro.*
- *Augstākās revīzijas iestādes ziņo par revīzijas aktivitāšu apjomu, ko tās apņemas veikt saskaņā ar to pilnvaru, un pamatojoties uz riska novērtēšanas un plānošanas procesu.*
- *Augstākās revīzijas iestādes sazinās ar revidējamo iestādi par kritērijiem, uz kā pamata tie sniegs savu atzinumu.*
- *Augstākās revīzijas iestādes pastāvīgi informē revidējamo iestādi par revīzijas mērķiem, metodoloģiju un pierādījumiem.*
- *Revidējamā iestāde var komentēt, veikt ieteikumus apspriedēm un sniegt atbildes sakarā ar Augstāko revīzijas iestāžu veiktās revīzijas pierādījumiem.*
- *Augstākajām revīzijas iestādēm ir efektīvi turpmāko pasākumu mehānismi un tās ziņo par to ieteikumiem, lai nodrošinātu, ka revidējamās iestādes pienācīgi ņem vērā to, kā arī, likumdevēja iestāžu veiktos (INTOSAI – P10 Mehiko deklarācija par Augstāko revīzijas iestāžu neatkarību, 7.princips) novērojumus un ieteikumus.*
- *Augstāko revīzijas iestāžu turpmāko pasākumu procedūras sniedz iespēju revidējamai iestādei nodrošināt informāciju par to kādēļ tika, vai netika veikti korektīvi pasākumi.*
- *Augstākajām revīzijas iestādēm būtu jāievieš atbilstoša revīzijas aktivitāšu un ziņojumu kvalitātes pārbaudes sistēma un jāpakļauj tā periodiskam neatkarīgam novērtējumam.*

4.princips

Augstākās revīzijas iestādes visu līmeņu darbiniekiem pielieto augsta standarta godīgumu.

- *Augstākajām revīzijas iestādēm ir ētikas noteikumi vai kodeksi, politikas un prakses, kas ir saskaņoti ar ISSAI 130 Ētikas kodeksu un izstrādāti saskaņā ar Augstāko revīzijas iestāžu starptautiskajiem standartiem (ISSAI).*
- *Augstākās revīzijas iestādes novērš iekšējus interešu konfliktus un korupciju un nodrošina savu darbību caurskatāmību un likumību.*
- *Augstākās revīzijas iestādes visā organizācijā veicina ētisku uzvedību.*
- *Revidentu, miertiesnešu (Tiesas modelī), civildienesta ierēdņu un citu darbinieku ētiskās prasības un pienākumi ir publiski pieejami.*

5. princips

Augstākās revīzijas iestādes nodrošina, ka, izmantojot ārpakalpojumu sniedzējus, šie caurskatāmības un atbildības principi netiek pārkāpti

- *Augstākajām revīzijas iestādēm būtu jānodrošina, ka vienošanās par ārpakalpojumu izmantošanu nav pretrunā ar šiem caurskatāmības un atbildības principiem.*
- *Augstākās revīzijas iestādes ir atbildīgas par ekspertīzes un revīzijas aktivitāšu nodošanu ārpakalpojumu sniedzēju valsts vai privātām iestādēm un, lai nodrošinātu godīgumu un atbildību, tā ir pakļauta ētikas politikai (it īpaši konflikta vai interešu).*

6.princips

Augstākās revīzijas iestādes pārvalda savas darbības ekonomiski, efektīvi, iedarbīgi un saskaņā ar tiesību aktiem, par šiem tematiem ziņojot publiski.

- *Augstākās revīzijas iestādes pielieto drošas vadības prakses, tostarp, piemērotu iekšējo kontroli pār finanšu vadību un darbībām. Tas var ietvert iekšējo revīziju vai citus līdzekļus.*
- *Augstāko revīzijas iestāžu finanšu pārskati ir publiski pieejami un pakļauti ārējai neatkarīgai revīzijai vai Parlamenta pārskatīšanai.*
- *Augstākās revīzijas iestādes novērtē un ziņo par to darbību visās sfērās, tādās kā, finanšu revīzijā, likumības revīzijā, jurisdikcijas aktivitātēs (Augstākās revīzijas iestādes, kas izveidotas kā Tiesas), lietderības revīzijā, programmu novērtēšanā un secinājumos, kas saistīti ar valdības darbību.*
- *Augstākās revīzijas iestādes uztur un attīsta prasmes un kompetences, kas nepieciešamas, lai veiktu darbu, sasniegtu savu misiju un atbilstoši pildītu pienākumus.*
- *Augstākās revīzijas iestādes publisko informāciju par kopējā budžeta apjomu, un ziņo par finanšu resursu izcelsmi (parlamenta apropriācija, vispārējais budžets, Finanšu ministrija, aģentūras, nodevas) un kā šie resursi tiek izmantoti.*
- *Augstākās revīzijas iestādes novērtē un ziņo par efektivitāti un iedarbību, ar kādu tās izmanto savus līdzekļus.*
- *Lai pārskatītu un nodrošinātu ieguldījumu finanšu vadības un ziņošanas procesos, Augstākās revīzijas iestādes var arī izmantot revīzijas komisijas, kas sastāv no lielākās daļas neatkarīgo locekļu.*
- *Lai novērtētu Parlamenta, iedzīvotāju un citu ieinteresēto pušu revīzijas darba vērtību, Augstākās revīzijas iestādes var izmantot lietderības rādītājus.*
- *Augstākās revīzijas iestādes seko līdz savai publiskajai atpazīstamībai, iznākumiem un ietekmei ar ārējo atsauksmju palīdzību.*

7.princips

Augstākās revīzijas iestādes publiskorevīzijas ziņojumus un secinājumusparvispārējām valdības darbībām.

- *Augstākās revīzijas iestādes publisko revīzijas secinājumus un ieteikumus, izņemot, ja, saskaņā ar īpašiem normatīvajiem aktiem, tie tiek uzskatīti par konfidenciāliem.*
- *Augstākās revīzijas iestādes ziņo par turpmākajām darbībām, kas veiktas saskaņā ar ieteikumiem.*
- *Augstākās revīzijas iestādes, kas izveidotas kā tiesas, ziņo par sankcijām un sodiem, kas piemēroti grāmatvežiem vai vadītājiem.*
- *Augstākās revīzijas iestādes publisko arī ziņas par kopējiem revīzijas iznākumiem, piemēram, kopējā valdības budžeta ieviešanu, finanšu stāvokli un darbībām un kopējo finanšu vadības progresu un, ja, iekļauts tiesiskajās pamatnostādnēs, profesionālajām spējām.*
- *Augstākās revīzijas iestādes uztur stipras attiecības ar atbilstošajām parlamentārajām komisijām, lai palīdzētu tām labāk saprast revīzijas ziņojumus un secinājumus, un veikt atbilstošas darbības.*

8.princips

Augstākās revīzijas iestādes laicīgi un plaši ziņo par savām aktivitātēm un revīzijas rezultātiem ar preses, mājaslapu vai citu veidu palīdzību.

- *Augstākās revīzijas iestādes atklāti sazinās ar presi un citām ieinteresētajām pusēm par to darbībām un revīzijas rezultātiem, un ir redzamas publiskajā arēnā.*
- *Augstākās revīzijas iestādes veicina sabiedrības un akadēmiska rakstura interesi par to vissvarīgākajiem secinājumiem.*
- *Papildus izcelsmes valodai, revīzijas rezultātu kopsavilkums un tiesas spriedumi ir pieejami vienā no INTOSAI valodām,.*

- *Augstākās revīzijas iestādes uzņemas un veic revīziju un izdod attiecīgos ziņojumus laicīgi. Caurskatāmība un atbildība tiks vairota, ja revīzijas darbs un saistītā sniegtā informācija nebūs novecojusi.*
- *Augstāko revīzijas iestāžu ziņojumi ir pieejami un saprotami plašākai sabiedrībai ar dažādu līdzekļu palīdzību (piemēram, kopsavilkumi, grafikas, video prezentācijas, preses relīzes).*

9.princips

Augstākās revīzijas iestādes izmanto ārējo neatkarīgo ekspertu ieteikumus, lai uzlabotu sava darba kvalitāti un ticamību.

- *Augstākās revīzijas iestādes darbojas saskaņā ar Augstāko revīzijas iestāžu starptautiskajiem standartiem un cenšas tiekties uz tālākizglītību, izmantojot ārējo ekspertu ieteikumus.*
- *Augstākās revīzijas iestādes var veikt neatkarīgo ārējo novērtējumu, lai novērtētu savas darbības un standartu ieviešanu. Šim nolūkam tās var izmantot salīdzinošo vērtējumu.*
- *Augstākās revīzijas iestādes var pieaicināt ārējo ekspertu, lai nodrošinātu neatkarīgu eksperta viedokli par jautājumiem, tostarp, tehniskiem, kas saistīti ar revīziju.*
- *Augstākās revīzijas iestādes publiski ziņo par salīdzinošā vērtējuma rezultātu un neatkarīgo ārējo novērtējumu.*
- *Augstākās revīzijas iestādes var gūt labumu no kopējās vai paralēlās revīzijas.*
- *Uzlabojot darba kvalitāti, Augstākās revīzijas iestādes varētu dot ieguldījumu finanšu vadības profesionālo spēju uzlabošanā.*

Starptautiskās Augstāko revīzijas iestāžu organizācijas ISSAI standartu tulkošanu latviešu valodā un standartu aktuālo versiju uzturēšanu nodrošina

**Latvijas Republikas
Valsts kontrole**

Skanstes iela 50,
Rīga, LV 1013
tālrunis: 67017500
fakss: 67017673
e-pasts: lrvk@lrvk.gov.lv

www.lrvk.gov.lv